

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a főlépcsőnél.

Bérmertetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám 5 kr ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 12 frt.	Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 6 frt.	Fél évre . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt.	Negyed évre . . . 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . 1 frt.	Egy óra . . . 1 frt 20 kr.

1885.

Arad, decz. 30

Befejezzük az évet, s elbucúzhatunk tőle. Ha nem mondhatjuk is, hogy valami sok áldást hozott reánk, emlékezetes marad mégis nemzetünk történelmében.

A kiegyezésre következett tizenhét év munka után ez idén mertünk a világ elé lépni, s meghívtunk mindenkit, hogy nézzék meg, mennyire haladtunk s milyen célok felé törekszünk. Bemutattuk a termelés, ipar, művészetek és tudomány terén kifejtett tevékenység eddigi eredményét, s az ítélet nem volt kevezetlen.

Elismeréssel adózott a művelt nyugot, s az elismerés legszebb kifejezését a trónörökös beszédében nyerte meg a nemzet, a ki ezt mondotta a kiállítás bezáró mindenkor emlékezetes szavaiban, hogy az minnyájunkban a bizalmat, az önértetet s a hatalmas közművelődési emelkedésünk jövőjébe vetett hitet költötte fel, és a külföld előtt is megmutatta, mivé alakult Magyarország az utóbbi évek alatt, hogyan emelkedett fel a szellemi és művészi alkotásoknak terein, éppen úgy, mint ipari és mezőgazdasági tekintetekben teljes mértékben a kulturállamok sorába.

Köszönhetjük ezt első sorban a vállvetett munkásságnak, melyet meg nem zavarhattak a politikai küzdelmek. Ha a kormányzati elvek tekintetében eltérők

voltak is nézeteink, abban, mindnyájan egyetértettünk, hogy a magyar nemzetet erőssé, fejlődésre képessé kell tennünk. Csak így állhat meg a nagy harcban, mely még reá vár. Mert ne álltassuk magunkat azzal, hogy semmi sem zavarhat meg a békés fejlődésre irányított munkásságunkban. Itt vagyunk keleten, közvetlen szomszédságunkban a befejezetlen és ki nem forrott állapotok folyton megújuló kitérővel fenyegetnek, s nekünk meg kell állanunk helyünket, hogy érdekeink sérelmet ne szenvedjenek.

De a kellemetlen szomszédságtól eltekintve még megoldásra váró társadalmi kérdések előtt is állunk, melyek bolygatják egész Európa, sőt az egész világ nyugalmát. Ezek a kérdések a civilizatio hátrahagyásával együtt merültek fel, s az államok és kormányok ki nem térhetnek előlük. Bennünket ma még legkevésbé fenyegetnek, mert öndicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a hazafiság és a nemzeti érzület nálunk mélyebben gyökeredzik, mint némely más nemzetnél, s ez a nemzeti érzület eddig gátat emelt a más nemzeteket már is nyugtalanító socialis mozgalomnak. De nekünk is lesz vele bajunk, s csak arra kell törekednünk, hogy készületlenül ne találjon, silletve, hogy tegyük meg azt, a mi az állam és társadalom alapjainak megingatása nélkül e mozgalom megelőzésére tehető.

A lefolyt év nevezetes marad azért is, mert a magyar társadalom erélyes actiót kezdett a közművelődés emeléseére. Egymásután keletkeztek a culturális egyletek, s az erdélyi közművelődési egylet alapítása és nagy arányu felkarolása igen szép példája a nemzeti lelkesedés erejének. Nem költöthet e mozgalom bizalmatlanságot a velünk századok óta együtt élő nemzetiségekben. A cultura áldásait valamennyire ki akarjuk terjeszteni. Célunk az, hogy velünk együtt örüljenek a közös haza, a magyar nemzet megerősödésének. Számunk erejénél fogva mi magyar nyelven beszélők vagyunk hivatva a vezérszerepre, de úgy mint eddig, ezental is tiszteletben fogjuk tartani minden más nemzetiség nyelvét, s élénken óhajtjuk, hogy irodalmukban is fejlődjenek.

A belpolitika terén is megérdemelt néhány jelentősebb esemény a felemlítést. A főrendiház sok évig várt reformja ez évre esik, s keresztül vihető volt nagyobb küdellem nélkül a különböző igények napirendjébe. A főrendiházról szóló törvényjavaslat elfogadása. Meg leszünk általa óva a három évenként ismétlődő választási izgalmak káros hatásától, melyek heteken, sőt hónapokon át elvonták nyugodt munkakörükből a választókat.

S ha már megemlékeztünk az év ne-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

(Deczember 30.)

Arad halottjai

1885-ben.

— Decz. 31-én.

Az év utolsó napján, midőn a hírlapíró hivatás szerű kötelességének teljesítésében a lefolyt eseményeket visszaidézi emlékezetébe először is a kegyelet adóját óhajtja leróni s megemlékezik az elmúlt év halottjairól.

Ha az előttünk levő hosszú névsort áttekintjük, fájdalmas érzet tölti el szívünket, megemlékezvén azokról, kiket a kéréllhetetlen halál Arad városának és vidékének polgársága kebeléből a lefolyt évben kiragadott.

Az 1885-ik év közülünk igen sokat hívott vissza az örök nyugalom hazájába, — sokan dőltek ki a régi gárdából és igen sok érdemes, hasznos tagja az aradi társadalomnak pótolhatlan veszteséget hagyott maga után, részint a családban, melynek jólétéért haláláig serényen munkálkodott és részint azon a téren, melyen egy hosszú életen át becsületesen megfelelni óhajtott hivatásának.

Mindjárt az év elején városunk két nagy kimagasló alakja szólított ki az élők sorából: Nagy Sándor kir. tanácsos, az aradi kir. törvényszék elnöke, a Lipót-rend lovagja, Aradmegye volt alispánja és Steinhart Jakab, az aradi zsidó

hitközségnek 40 éven át volt tudós főrubija, az orsz. rabbiképzede vizsgáló bizottságának elnöke és a magyar zsidó hitszónoklat egyik előharczosa.

Nemsokára reá a táviró közölte velünk a szomorú hírt, hogy az aradi 13 vértanú szobrának nagy mestere Huszár Adolf szobrász, hazánk nagy művésze hirtelen elhalt; fájdalmasan érintette e haláleset az egész nemzetet, de különösen Arad városát. A nagy művész kezéből akkor ragadta ki a halál a vésőt, midőn teremtő lelkének egész lelkesedésével dolgozott a 13 vértanú monumentális szobrán, melyet oly ritka genialitással tervezett.

A régi gárdából elhunytak: Dengl Antal, Cziffra Antal, Limbäck József, Czárán Emauel megyénk egyik leggazdagabb derék földbirtokosa, Herczeg József a városi törvényhatósági bizottság classikus alakja, Ortutay István és Tagányi János, ezekkel egy füst alatt megemlítjük azokat, kik nyugdíjban volt állásukból az örök nyugalom állapotába transzferáltak: Jankovits Gábor Arad város nyug. főkapitánya, Mayer Imre nyug. főszolgabíró, Bede Antal nyug. alapítványi uradalmi tiszt. Krispin Andris nyug. városi tanító.

A bírói és ügyvédi kar Szakoleczay Lajosnak, ki egyik legidősb tagja volt az aradi kir. törvényszéknek; a korán elhunyt Réthy Gyula ügyvédnek, a „Vas“ kávéház kedves emlékü vendégének, az oly hirtelen elhalt Orbán László ügyvédnek, az a-b vonal popuharis alakjának és Kornia János ügyvédnek, a nők ezen nemes barátjának elvesztését sajnálja.

A veteránok közül elhaltak: Walder Salamon és id. Bettelheim Pál a kereskedelem és Philippovits a színészet terén.

Lyceumunknak is halottja volt a múlt évben: Hollonda József fiatal derék tanár; a megyei tanügy pedig Lind Jakab pécskai és Bálint Péter szütyei tanítókat veszttette el.

A hivatalnokok közül Dratsay Zsigmond városi árvaszkei ülnök, Rödiger Alajos, a Szechenyi gözmalom pénztárnoka és Pridafka Adam, gyoroki gazdatiszt haltak el.

Az egyházmegye Bódy Hyacinth, a derék soborsini plébános elhunytát gyászolja.

A kereskedők sorából a fiatal Kunfi Bódi, ki az önállóság örömét csak pár hónapon át élvezhette és Eibenschütz E. F. volt lisztkereskedő haltak el.

Megemlékezzünk még az annak idején oly nagy hullámokat felvert párbajban elhalt Kornay Frigyes, ritka derék es. k. huszár törzstisztről, ki nemes jelleménél és nyújas modoránál fogva az itteni körökben általános tiszteletnek örvendett és kinek halála a közönség minden rétegében mélyen érzett fájdalmat idézett elő.

A nők köréből jobblétre szenderültek: az aradi elitebálokból kedves emlékü Szombathelyi Ilonka k. a. R.-Kovács házan; az anyai hivatás teljesítésében oly korán elhalt Czárán Mártonné, Sz.-Kövér Janka, fiatal szép asszony Simándon és Aradon a valódi magyar családi élet köréből Kirják Györgyné, Sz.-Szöllösy Janka, a ritka derék háziasszony; a nemes szívű anyja.

Legyen áldott emlékü!

Veritas.

vezetesebb eseményeiről, lehetetlen meg nem emlíkeznünk Tisza Kálmán belügyminiszteri és kormányelnöki működésének tíz éves évfordulójáról Országos ünnepé tette azt a méltán kiérdemelt elismerés és hála, melyel adózott a nemzet azon férfiaknak, ki pártja élén közviszonyaink megszilárdulásának legkiválóbb tényezője volt. Megelégedéssel jegyezhetjük fel, hogy igen sokan voltak olyanok is, kik bár különben eltérő politikai nézeteket vallanak, mégis elismerték, hogy a Tisza Kálmán kormányelnöksége alatt lefolyt tíz esztendő nagy haladást jelez a magyar nemzet életében. Az erőgyűjtés korszaka volt ez.

Ismételjük tehát, hogy az elmúlt év emlékezetes lesz eseményeinél fogva, s a rövid vissza pillantást befejezhetjük a trónörökös szép szavaival: „A legszebb jutalom és büszkeség azon öntudat, hogy hazánkban szolgáltunk, azon hazának, melynek szent földéhez a hűség és gyermeki szeretet legszivósabb kötelekei csatolnak bennünket.“

A bankügyet illetőleg írják, hogy mindkét kormány és az osztrák-magyar bank képviselői közt — egyetlen egy formális pontozat kivételével — teljes egyetértés jött létre és az erre vonatkozó tárgyalások be is fejeztettek; a két kormány között ez ügyben még csak egy nem lényeges, a bankot közvetlenül nem is érintő kérdés maradt megoldatlan.

A népfelkelési törvényjavaslat tárgyalására összeült vegyes bizottság még karácsony előtt befejezte munkáját. Még némi jelentéktelen kezelési, gazdasági és felszerelési kérdések maradtak függőben, melyek rövid uton megoldhatók, úgy hogy már új év után mind a két honvédelmi miniszter részéről a törvényjavaslat beterjeszthető lesz. Lényegesebb része a népfelkelési törvénynek, hogy a népfelkelés a fegyveres erő kiegészítő részének fog tekintetű és mint ilyen, a nemzetközi jog oltalmába nem helyeztetik. A népfelkelés kötelező erővel bír és azok, kik sem a hadsereg, sem a honvédséghez nem tartoznak, 19-ik éves koruktól fogva 42-ik évükig a népfelkeléshez soroztatnak; e mellett a népfelkelés kötelezettségében állanak egész 60-ik életévük betöltéséig azok, kik a hadsereg, hadtengerészet és honvédség béke- és nyugállományába stb. tartoznak, természetesen védképességükhez képest. A népfelkelésre kötelezettek két osztályba lennének sorozandók, az I-ső osztály a fiatalabblakat foglalná magában, kik háboru esetében, a körülményekhez mérten a hadműködő csapatok kíséretére szolgálhatnak, míg a II-ik osztály — tehát az idősebbek — a helyi szolgálatot teljesíték. A népfelkelés felhívása ő Felsője parancsa által a minisztertanács meghallgatása után a honvédelmi miniszter útján történik és pedig azon mérvben, mint azt a honvédelem érdekei megkövetelik. A felhívott népfelkelés alkalmazása az ő Felsője által kinevezett adóparancsnok által eszközöltetik. A népfelkelés rendszerint az ország határain belül alkalmaztatatik, azonban veszedelem esetén a törvényhozás más kép intézkedhetik (ugy mint a honvédségnél). A népfelkelés a felhívás napjától fogva feloszlata napjára katonai büntető és fegyelmi szabályok alatt áll, szabadságolás esetén e viszony nem marad meg. A népfelkelés és annak tisztjei messziről felismerhető jelvényt fognak hordani. A népfelkelés illetékei ugyanazok, mind a hadsereg, illetőleg a honvédségé. A népfelkelés tisztjeit ő felsége nevezi ki és csak a mozgósítás tartamára terjed ki. A felhívott népfelkelés költségei a közös hadügyminiszter tárczáját fogják terhelni.

Gr. Apponyi Albert s gr. Károlyi Sándor urak, mint berlini lapok jelentik, közelebb látogatást tesznek Bismarck hercegnél. Ezen látogatás igen kiváló befolyás által előkészített. A látogatás célját a vámkérdések képezik. A „Pesti Napló“ erre vonatkozólag azt hallja, hogy midőn Apponyi s Károlyi gróf uraknak Bismarck hercegnél teendő látogatásuk terve fölmerült, Bismarck herceg fölveté a kérdést, hogy a magyar ellenzéki államférfiaknak e politikai színezetű látogatása irányában a magyar kormány, illetőleg Tisza miniszterelnök mily álláspontot foglal el? Tisza min. elnök

erről értesítettvén, sietett kijelenteni, hogy a maga részéről is csak örvendhetne annak, hogy ha e kiváló magyar politikusoknak alkalmuk nyílne vámgügyi intézeteiket Bismarck herceggel közvetlenül közölni.

Külföld.

Londonból, decz. 29. írják. A Nilusnál nem reg heves küzdelem folyt. Stephenson tábornok, a ki Tefketből érkezett, elhatározta, hogy a máhdi hiveit szilárd posztóiból, a melyek az angol csapatokat Koshelban és Akasheben fenyegetik, ki fogja űzni.

Ugyancsak Londonból decz. 29. kelettel értesítés jött, hogy Washingtonban hír szerint a köztársaság elnöke azon kérdéssel foglalkozik, hogy Bécsbe mégis új követ neveztessek ki.

Bukarestben Nacu eddigi igazságügyi miniszterre és Pherekyde volt párisi követ a leköszönt Campineano helyébe külügyminiszterre neveztetett ki.

Berlinből decz. 29-ről távirják. Az agráriusok által követelt gyapjувám ellen még a szigorú védvamos körökben is mind nagyobb mozgalom észlelhető. A Rajnavidek és Westphalia közös gazdasági érdekeinek megóvására alakult egyesület, a mely a védvamos agitatio élén áll, legutóbbi bizottsági ülésében kimondta, hogy a gyapjувám ellen minden lehető eszközzel küzdeni fog. A közgyűlés, melyen e kérdés meg fog vitattatni, febr. 3-án tartatik meg, s kétséget nem szenved, hogy a közgyűlés is állást foglal a gyapjувám ellen.

A bolgár szerb fegyverszünet létrejöttén tárazozott nemzetközi katonai bizottság már vissza érkezett Bécsbe, kivéve Ceratti alezredest, ki Belgrádból egyszerűen Romába ment kormányának jelentést teendő.

Madridban a királyné — kormányzóne 29-én tette le a cortes előtt a következő esküt: „Esküszöm isten és a szent evangéliumok előtt, hogy a korona örököséhez hű leszek és az alkotmányt és törvényeket védeni fogom. Isten legyen segítőm és oltalmazóm, ha eskümet becsületesen megtartom, ha nem, akkor számot kérjen tőlem.“

Az alsó-austriai tartománygyűlés decz. 29-én gyűlt össze új tanácskozára. Legelső ülésében azon rendszabályokkal foglalkozott, melyek a vidéken nagy mértékben uralkodó koldulás és csavargás megállítására volnának alkotandók.

A gráci község tanács az ottani evang. hitközség egy kérvényével foglalkozott decz. 29. gyűlésén, melyben védelmet kér azon térítési kísérletek ellenében, miket az irgalmas nénék a városi közkórházban fekvő betegeken elkövetnek. A tanács elhatározta, hogy az ügyet kellő figyelemmel fogja keresni.

Legujabb pósta.

— **Párisból** decz. 29-ikéről jelentik: A kamarában a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése alkalmából zavarok voltak. Lacote és Delaigle képviselők kijelentették, hogy ők a tonkingi hitelek ellen szavaztak, mégis azok közé vannak felvéve, a kik nem szavaztak. Delaigle a kamarát rablóbarlangnak nevezi, a miért rendre utasítatik. Laguerre csalásnak nyilvánítja, hogy Franconie képviselő a szavazók közé van fölvéve, holott Franconia még a tengeren van. Jolibois azt kívánja, hogy e dolgok az igazságügyi miniszterhez utasítsassanak. A kamara ez indítványt 259 szavazattal 233 ellenében elvetette és a jegyzőkönyvet hitelesítette. Laguerre azon indítványt, hogy a kamara elnöksége enquéte összehívásával bizassék meg, elfogadtatott. — A 29-iki minisztertanácsban a kabinet tagjainak legnagyobb része, különösen Freycinet és Goblet kérve kérték Brisson kormányelnököt, hogy maradjon meg állásban. Grévy is a legelőkeltebben sürgette azt, kiemelve, hogy a kabinet nem szenvedett parlamentaris vereséget. Brisson mindezek dacára sem vonta vissza lemondási kérvényét. Erre Grévy elnök felkérte, hogy gondolja még meg a dolgot, mert ő mindeddig vonakodik elfogadni a kormányelnök lemondását.

— **Péterváriban**, decz. 29-én az ottani „kis színház“ pósteteken Offenbachnak „A szép Heléna“ cz. operettejét hozta színre. Egy színész meglehetősen durva czélzásokat engedett meg magának azon intézésre, melyet a császár parancsára a szláv jótékonyági egyesület elnöke, Durnowo tábornok kapott politikai beszéde miatt. A közönség egy része

ezt meglelégedéssel fogadta, a másik rész, különösen a tiszték, ellentüntetést rendeztek. — A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Kölnből** írják: A „K. Z.“ Grévy újból választását üdvözi, mint a Franciaország és Németország közti barátságos viszony föntartásának zálogát, mert Grévy nyugodt, higgadt férfiú, akinek nincs szüksége háborura, hogy megszilárdítsa állását, míg a királyság helyreállta esetén aggodalommal kellene nézni a királyság hatalmanak növekedését.

— **Belgrádból** decz. 29-ről írják: A határőrségekben maradt két bolgár önkényes század és a bolgár hatóságok arra kényszerítik a lakosságot, hogy a szállításoknál segédkezzék, minek következtében holnap egy csapat szerb önkényes megszállja Pirotot és megtisztítja Szerbia területét az ellenségtől. — Ama bolgár részről világgá bocsátott hírek, hogy Pirotoiban a szerb csapatok és a bolgár csendőrszázad között összeütközés történt volna teljesen alaptalanok, mert Pirotoiban szerb csapatok nem is vonultak be, hanem csak is a polgári hatóságok képviselői. Ezek Pirotoiban egy század lovasságot és egy század gyalogságot találtak, melyek, miután parancsnokuk a szerb hatóságok részéről a kivonulásra felszólítottak, a várost tényleg el is hagyták. Es ez alapon a bolgárok amaz állítása, hogy a bolgár és szerb csapatok egymással harcra keveredtek volna — merő kóhalmány.

TÁVIRATOK.

— **Az ebdüh ellen.** —

Budapest, decz. 30. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Trefort miniszter megkereste Pasteur-t, hajlandó volna-e egy magyar orvost az ebdüh elleni gyógykezelésbe beavatni. Pasteur tüstént válaszolt, a legszívélyesebben késznek nyilatkozván a kiküldendő magyarországi orvossal gyógmódját megismertetni. A közoktatási miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg legközelebb kiszemeli a Pasteurhoz kiküldendő szakértő orvost.

— **Az egri orgyilkosság.**

Budapest, decz. 30. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A királyi tábla ma megerősítette az egri kir. törvényszék véghatározatát Okolicsányi kataszteri becslobiztos meggyilkoltatása tárgyában. Okolicsányi ugyanis bűnös viszonyban állott Hubert egri jogtanár nejevel, mig azután — köztudomás szerint — Okolicsányit Hubert tanárnak egy Bota nevű vinczellérje Légrády Mátyással egyetértésben az utcán megtámadta és meggyilkolta. Eleintén azt beszéltek, hogy a gyilkosság Hubert biztatására követtetett el, de az utóbbinak bűnösségére nézve eddigelé nem merültek fel támpontok, miért is a vizsgálatot Huber jogtanár ellen megszüntették, ellenben Bota és Légrády gyilkossággal, Bota neje pedig a gyilkosságban való részvétellel vádoltatnak.

— **A fegyverszünet következményei.** —

Belgrad, decz. 30. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Tekintettel a fegyverszünetre, a tartalékosok elbocsáttattak, a második korosztály pedig szabadságot kapott. A piroti kerületre nézve kihirdették a kivételes állapotot.

NAPTÁR.

Decz. 31. Csütörtök. — Róm. kath. és prot. Szilveszter. — Görög-orosz (decz. 19.) Bonifác. — Nap kél 7 ó. 51 p., nyugszik 4 ó. 15 p.

Decz. 31. Az iskolaszék ülése d. u. 4 órakor.

Jan. 9. Az aradi tisztviselői kör táncvigalma a „Fehér kereszt“ szállóban.

Jan. 10. Az I aradi hadász betegregélyző közgyűlése d. u. 3 órakor a Király-kávéház emeleti termében.

Jan. 16. A polgári jótékony nőegylet tombolával összekötött táncvigalma a „Fehér kereszt“ szállóban.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Félévre	6 „ — „
Negyedévre	3 „ — „
Egy órá	1 „ — „

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy egész évre	14 frt — kr.
Félévre	7 „ — „
Negyedévre	3 „ 50 „
Egy órá	1 „ 10 „

Az előfizetési pénzeket kérjük január 1-ig az alólírott kiadóhivatalhoz czimezve beküldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1885. évi decemberhóban

Az „Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

H I R E K.

— ARAD és VIDÉKE. —

— **Aradmegy eállandó választmánya** a legközelebbi rendes közgyűlés napirendjére felvett ügyek előkészítő tárgyalása végett január hó 4-én d. e. 9 óra körül ülést fog tartani.

— **Emlékkünnepély Mendelssohn tiszteletére.** Január 4-én lesz száz éve annak, hogy Mendelssohn Mózes, a nagy bölcse és a zsidóságnak újjáalkotója elhunyt. Ezen századik évforduló alkalmából az aradi izr. hitközség főbírája, Dr. Rosenberg Sándor ur emlékkünnepélyt fog rendezni, mely egy Lessingnek „Böles Natha“-ja felett tartandó felolvasásból fog állani. Tudvalevőleg maga a klasszikus színmű sem egyéb mint szellemi emlék, melyet Lessing emelt lángoszü halhatatlan barátjának, Mendelssohnnak. Az emlékkünnepély január 6-án d. u. 6 órakor fog a Krispin-féle teremben megtartani. Ez ünnepélyhez ifj. Klein Mór ur könyvkereskedésében már mártól fogva kaphatók a jegyek, é. p. előhely 1 frt, belépti jegy 50 kr. Az összes tiszta jövedelem minden levonás nélkül jó tékonyszélekre fog fordíttani.

— **Az új évi üdvözléseknek** a városi árvaház-alap javára történt megváltásáról a 11-dik kimutatás a következő: Fábrián László ur 1 sz. ivén: Fábrián László 3 frt, dr. Avarffy Karoly 2 frt, Frits Róbert 1 frt, Pézeli Ferencz 1 frt, Aknay Antal 1 frt, Gallu József 1 frt, Dániel Lajos 1 frt, Simon Ákos 1 frt, Pfeilstecker 1 frt, Pap Constantin 1 frt, összesen 13 frt. — A polgármester 11. sz. ivén folytatlag: Hallósy Jenő 1 frt, Fejér Imre 1 frt, Krausz Karoly 1 frt, Boxberg Frigyes 1 frt, Dániel László 2 frt, összesen 6 frt. — Az Aradmegyei takarékpénztár 8. sz. ivén: Hász Sándor 5 frt, Dániel Gergely 5 frt, Neuman Dániel 5 frt, ifj. Andreyi Karoly 5 frt, Walder Gyula 2 frt, Dániel László 3 frt, Blau Bernát 2 frt, Herl Ignác 2 frt, Heinrich Sándor 2 frt, Ottenberg Tivadar 1 frt, összesen 32 frt. — Az aradi ipartestület 3. sz. ivén: id. Kristyóry János 1 frt, ifj. Kristyóry János 1 frt, E. Illés László 1 frt, Ficker Maria 1 frt, Ficker József 1 frt, Eckstein György 2 frt, Bayer Sándor 50 kr, összesen 7 frt 50 kr. Az I. és II. kimutatás főösszege 88 frt.

— **Beküldetett.** Alexits György aradi bölcsészeti-hallgatónak Budapestről jövet egy harmadosztályú kupébol kiloptak bőröndjét, melyben ruháin kívül saját és két tanuló társának indexe is volt. Alexits felkérte azt a becsületes gazembert, ki a tolvajlást elkövette, hogy juttassa valahogyan kezéhez az indexeiket, azok fejében a ruhákkal megajándékozza és megbüntetését kivánni nem fogja.

— **Talált óra.** Találtatott egy remontoir óra; igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

— **Farsang.** Az aradi várban állomásozó közhadseregbeli altisztek, mint értesülünk a jövő farsangon is megtartják a szokásos altiszi bált, még pedig 1886. évi február 13-án. A mulatság azt hisszük minden tekintetben meg fog felelni az altiszi bálak eddigi jó hírének.

— **Elveszett** egy 10 forintot és egy sorsjegyet tartalmazó tárcza. A becsületes megtaláló 10 frt jutalmat kap, ha a rendőrség útján tulajdonosának visszaszolgáltatja.

— **A kocsiutakon szorgalmasan dolgoznak** a város munkásai vágják fel és takarítják el a jeget; örvendetes volna ha ezt a példát követnék a háztulajdonosok is. Különösen a mellék-

utczákban, melyek némely helyén igazán csak a jóisten őrzi meg a járó kelőket az eleséstől, és annak következményeitől.

— HAZÁNK és a FŐVÁROS. —

— **A királyné jószívűsége.** A „Pester Lloyd“ írja: A királyné főudvarmestere Nopcsa Ferencz báró, nem régebben egy vadászat alkalmával lábát megsértette. Kezdetben a baj nem látszott jelentékenynek, később azonban nem várt fordulatot vett egy annyira, hogy Nopcsa báró az ágyat őrzeni volt kénytelen. Midőn most az udvar f. hó 28-án Gödöllőről Bécsbe utazni készült, a királyné orvosi consiliumot tartatott Nopcsa báró egészségi állapota fölött, mert ha a báró nem lett volna képes elutazni — mint a királyné ő felsége megjegyze — nem hagyhatták volna vissza egyedül, minden szükséges ápolás nélkül Gödöllőn, hanem ez esetben a királyné egész udvarával addig maradt volna itt, míg a főudvarmester egészségi állapota a Bécsbe való átköltözést megengedte volna. Az orvosi vélemény azonban oda irányult, hogy báró Nopcsa minden veszély nélkül elutazhatik s az udvar tegnapelőtt csakugyan utra kelt Bécsbe.

— **A király jelen lesz a jövő ősszel Torda és Maros-Vásarhely közti nagy hadgyakorlatokon.**

— **Frankói Vilmos** az akadémia főtökára, ki a vatikáni levéltárban kutatott néhány hétre idegbaja miatt kénytelen a munkát félbeszakítani, s tengeri fürdőbe megy. Közlebről XIII. Leo pápa is fogadta Frankóit, s kérdezősködést kutatásai eddigi eredményéről.

— **Fegyencz, mint orvos.** Veszedelmes embert fogott el a fővárosi rendőrség. A gonosztevő négy izben s mindenkor huzamosabb ideig ült fegyházban; legutóbb is 8 és fél évet töltött Vácson. Neve Pamer Frigyes, budapesti születésű, 39 éves nőtlen kömives, de nagyon szereti magát dokornak czimeztetni s e czimmal szelhámoskodik is. Midőn Váczról kiszabadult, a fővárosba jött, majd nemrég megjelent dr. Barna fővárosi fogorvosnak gellért-hegyi nyaralójában és orvosnak adva ki magát, a villára felügyelő kertész belegevezésével azt kedvesével együtt elfoglalta. Ez nem volt elég, hanem felöltözködött az orvosnak ott kinn levő ruhájába s így sétálgatott a főváros utcáin, bevasárlásokat tett s mindig ezüstpénzzel fizetett. A dolog végre szemet szurt a rendőrségnek s tegnap, egy bevasárlása alkalmával, letartóztatták, a mikor összes szalámosságára napvilágra került. Az ezüst pénzekről a rendőrség azt hitte, hogy azok a vaczi nagy ékszer- és ezüstlopásból származnak.

— **A reformált zsidóhitközség** alakítása ellen az orsz. izr. iroda általános szervezeti, a rabbi-képző intézet tanári kara pedig vallási szempontból ellenvetéseket tévén, a vallás- és közoktatási miniszter az ügyben dr. Herczfeld Samut, a mozgalom vezetőjét meghallgatni rendelte el s az alapszabálytervezetre nézve csak ezután fog határozni.

— **A Balatonba veszett** Hübner J. a keszthelyi gazdasági intézet első éves hallgatója koresolyázás közben e hó 27-én. Holt testét nem találták meg.

— A NAGY VILÁG. —

— **Bécs és Brünn** közt thelephont rendeztek be. A vállalkozók folyamodtak a Budapest és Bécs közti telephon összeköttetés engedélyezéséért.

— **Hamis ezüst forintosok** nagy mennyiségben vannak egy idő óta forgalomban Bécsben. Laibachban két egyént fogtak el, kiknél 172 darab trieszti veresű hamis forintos találtak.

— **Verescságin képei ellen** Bécsben merényletet követtek el. Ugyanis tegnapelőtt reggel a teremőr a „Feltámadás“ czimu képen, kereten és a padlón maró foltokat vett észre, a megindított vizsgálat folyamán aztán egy félreeső helyen megtalálták a vitriolos palackot is, melyből leöntötték. A képen a folyadék nem tett sok kárt. Vasárnap este, kevéssel a tárlat bezárása előtt, egy fiatal ember kísérelt átvadni a korlátton, oly mozdulattal, mintha a kepet le akarná szakítani. A teremben levő titkos rendőr azonban elfogta és kivezette a házból. A kis számú közhadsereg elkísérte őket s valószínűleg ezalatt történt a merénylet. minekutánna az említett fiatal embernek sikerült az őrzemélyzet figyelmét elterelni. Napközben különben egy javakorbelt férfi is tartott izgató beszédet a képek ellen, úgy hogy el kellett vezetni. Most kétszeres éberséggel őröködik a rendőrség a képek felett. A képeket különben január elején Budapestre viszik.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Remmert Mártha** k. a., a weimari nagyhercegség kamara-művésznője tegnap, szerdán este tartotta a Krispin-féle teremben hangversenyét. A megjelent nem nagy számú, de igen szép közönség ezuttal ritka műélvezetben részesült; valóban sajnálhatják az aradi nagy számú műértők és a jó zenét kedvelők, kik ez alkalmat elmulasztották. Már maga a kisasszony megjelenése, megnyerő külseje, bájos mosolya elbűvölte hallgatóit. Hát még mikor aztán leült az általa oly kitűnő bravourral kezelt zongorához. Minden egyes darab eljátszása után szünni nem akaró tapsvihar zugott fel; különösen nagy hatást keltett a „Soirée de Vienne“ és a „Magyar Abránd.“ A concert után bemutatatták az érdeklődőknek a kitűnő szerkezetű új angol zongorát, melyből a kisasszony oly szépen tudja kicsalni a legváltozatosabb és legbájosabb hangokat. A zongora a Blüthner-féle szász királyi udvari szállító gyár készítménye; ára 2200 frt.

— **„Tíz év alatt.“** (1875—1885) költemények. Irta Pósa Lajos, Szeged. A szerző tulajdona, 8-ad rétt 340 lap. — Pósa kedvencz költője a magyar közönségnek, s bizonyára ez újabb kötet is szives fogadtatásra fog találni. Különös érdeket nyer a kötet az elbeszélő költemények által: A galambok. — Kaczor király. — Szent Péter. — A kis kakas, meg a török császár. — A költő a következő kis verssel vezeti be a gyűjteményt:

Tün az idő könnyű lepeként,
Viszi a sok szép, tarka reményt,
Vele száll a szív csillaga napja,
Lebegő, suhogó szárnya ragadja.

Pislog a lámpa, görnyedezem,
Zengő barázdán függ a szemem.
Toll az ekém, le, mélyre hasítja!
De mit ér! nem szól fenn a pacsrta!

Százszor, ezerszer jobb a rapon
Szánt-ot, tetni os ugaron!
Sárga kalász rang végig a ronán,
Szébb koszorúnak, mint a borosyan!

Illan az élet, róza lefűll,
A dal is elszal nyomatlanul!
Uj ivadék szánt egyre tovább,
Szántja a költő szive porát.

— **Liszt Ferencz** a hét végén Pétervárra érkezik és két symphonikus hangversenyen, melyeken kizárólag saját szerzeményeit fogják előadni, vezényelni fog, Lisztet az orosz zenetársulat díszelnökének nagy kérései bírták az utazásra. A nagy mesternek az orosz zenevilág fényes ovatiókat fog rendezni.

Aradvárosi

színház.

Folyó szám 91.

Évadberlet 82. szám.
4-dik kisberlet 7. sz.

Csütörtök, 1885. évi decz. hó 31-én

adatik:

A VASGYÁROS.

Színmű 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Beaulieu marquisné	—	—	Siposné
Claire, leánya	—	—	Kissné-Hegyesy M.
Octave, fia	—	—	Kovács Lajos.
Bligny herczeg, unokaöccse	—	—	Somló Sándor.
Préfont baró	—	—	Borand Gyula.
Sophie, neje, a marquisné unokahuga	—	—	Závodszy Teréz.
Derblay Philippe	—	—	Pálffy György.
Susanne, huga	—	—	Kükemey Vilma.
Moulinet, gazdag gyáros	—	—	Molnár Antal.
Athénais, leánya	—	—	Krecsányiné.
Bachelin, jegyző	—	—	Szabó Antal.
Brigitta, öreg cseléd Derblaynél	—	—	Vaczy Vilma.

Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor.

Péntek: „Dósa György, a pórhadak vezére“, eredeti történelmi dráma, 5 felvonásban; ezt megelőzi: ujevi némaképlet.

Szombat: „Bukow“ látványos színmű.

SZÍNHÁZ.

— Arad, decz. 30. —

— **Aradi színészet.** A keddi esti előadásról, lapunk tegnapi számában megjelent tudósítás-hoz adjuk még a következőket: Az est hőse minden esetre Somló ur volt, de a dícsőségben jórészt versenyzett vele Kissné, ki valóban régi görög klasszikus képet nyújtott hófehér ruhájával, kibontott fekete hajával; nő de megnyerő külseje még mellékes dolog; legfőbb érdeme neki játéka; zaválni kell őt hallani, hogy érdemeit kellően méltányolhassuk. Nagy előnye még az is, hogy átérzi, és átérzette a közönséggel is azt, a mit elmond, ajkairól édesen hangzanak a szavak. Szívünk örül, ha örömet tolmácsolnak ajkai, fájdalom fog el, ha panaszkodik; szóval, ő igazi művész, ki ha így halad, még egykor hazai színészetünk egyik legnagyobb csillagává válhat. Kár, hogy az aradi közönség Kissné csak rövid ideig; májusig nevezheti magának. Történeti hátsó kedvéért megemlíthetjük a színi nem akaró viharos tapsokat, melyekkel a közönség fontemlített kedvenceit több ízben kitüntette. Teljes elismerésünket érdemlik még Tiszai (Agenor), Nyilasi (Jocus), és Boránd (Idas), urak, kik jóízű humorukkal többször általános derűtséget keltettek és tapsokat arattak. A többi szereplők közül mindegyiknél Kreszányiné asszonyt (Doris) kell kiemelni, ki igen kedves jelenség volt. Molnár (Athamas), Fodor F. k. a. (Iris), Kükemezei (Livia) k. a. valamint Pálffy (Damon), Szabó urak (Nestor) és Siposné asszony. (Fortuna) is nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Különösen Fodor Fruzina keltett hatást egyes jelenetekben, érzéssel és szépen előadott szavaiat. A rendezés ellen nem lehet kifogás, legfeljebb azt említhetjük meg, hogy ez utolsó felvonásban a függönyök széthuzásánál kissé nagyobb figyelmet tanúsíthatott volna — a függönyhúzó. Ő volt tehát az egyedüli ki ez este rosszul játszta szerepét. A jelmezekre nézve az a megjegyzésünk van, hogy a klasszikus kor hősei, még alig ha viseltek hosszú szarú magyarsziszmat, mint ezt például Kovács urunk (Proteus) látjuk, de ez alkalmasint a rubatárnok lábjaja, vagy a rubatár — hiánya.

A darabokról magáról legközelebbi számunkban közlünk ismertetést, mert azt nem csak látni, de elolvasni, tanulmányozni kell, hogy alaposan leheszen méltányolni.

Szerdán „Kisasszony feleségem” adott. A darab sokkal ismertebb, hogysm arról szólnunk kellene; ez idényben is már-másodszor került színre. Meg is látszott ez a színházon, mely meglehetősen üres volt. — Az előadás különben elég sikerülten folyt le. A szereplőkről szólva legelőször is Borándot (Paaméd) említhetjük meg, ki jóízű humorával jókélyre hangolta a közönséget. Kedves jelenség volt Somlóné (Marjolaine) és Závodszy Teréz (Avelin). A férfiak közül még Tiszai (Hannibál), Szabó (Petersony) és Horváth (Frickel) osztoztak a többször élénken felhangzott tapsokban.

Apróságok.

* **A lakás felmondás új módja.** Londonban történt. Brown Vanda kisasszony, ki igen elegáns hölgy, beperelte Beeble nevű háziasszonyát, mert ez idegszervezetére káros dolgot követett el az által, hogy három egymásutáni éjjel nagy békákat helyezett ágyába. Beeble asszony ily módon védekezett: „Bíró ur, beismerem a békákról szóló történetet, de erre Brown kisasszony kényszerített. Szegény vagyok, de bersületes. Mit tegyek az olyan lakónővel, ki nem fizet, és ki sem akar költözni? Férjem hidegvérű állatokat szállít az orvosoknak kísérleteikhez és egy napon így szól hozzám: Kísértés meg békákkal Brown kisasszonyt.” A bíró alig bírta megtartani komolyságát. „Fizetett erre a kisasszony?” kérde Beeble asszonytól. — „Nem, bíró ur, de elköltözött, a mi éppen annyit ér” — „Gratulálok önnek hozzá, de fájdalom, hat shilling bírságra kell önt ítélnem, mert a törvény nem ismeri a békák alkalmazásával való felmondást.

* **Hogy kell az újságot olvasni?** E kérdésre ezer meg ezerféleképpen lehetne felelni, de ezer közül tán egy se lenne sem szabatos, sem kielégítő. Az újságot ki-ki a maga módja szerint olvassa. Vannak, kik a címmel kezdik s meg sem állnak addig, míg a „felelős szerkesztő”-ig nem értek. Az asszonyok, meg a fiatalok csak úgy ányargalnak szemükkel a hasábocon, s csupán a „színház és művészet” meg a „lüre” rovatánál állapodnak meg hosszasan. Mikor a nő vezércikket, országgyűlést, meg egyáltalán komoly

politikai dolgokat vagy pláne a gazdasági rovatot is figyelmenre méltatja: ez az átalakulás korszakát jelenti nála, s egyenértékű az első fehér hajszálal vagy redővel. Vannak ugynevezett finom szaglású újságolvasók, kik éppen mint a méh, minden virágban megtudják a mézet találni. Azaz tudják: mit kell elolvasni és mit nem. Ők az országgyűlési tudósításokban először is a zarjeleket keresik. Hol van egy „Hohó” a baloldalon stb. Vannak még ugynevezett „újságfalók” is, kiknek legszebb diszpéldányait a kávéházakban találhatni. Két három újság a kezében: kettő a térdei között, egy előtte az asztalon, három négy felállítva a széke mellett két oldalról. Szóval újságok közé van temetve. Az ilyen embernek természetesen mindig elhül a kávéja, vagy éppen teljesen el is feleli meginni. Vannak ezekkel szemben olyanok is — ezek a filiszterek. — kik egy világot nem vennék kezükbe lapot, míg kávéjokát be nem vágják. Legjobb szerintünk a közép út, mely kettős élvezettel jár. Olvasni és közbe-közbe szörpölgetni kávékat. És ebből kevés haszon is származik, nro 1, a lap elfeledtetni a kávé rosszságát, nro 2, a jó kávé meg a némely lapok unalmasságát.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Esküdtészeki tárgyalás.

Dimitrevics Péra gáji g. n. e. lelkésznek, mint magánvádlnak Nancsics Lázár verseczi lakos, mint a „Srbsko” című verseczi lap szerkesztője ellen indított sajtóperé, mely már máj. 14-re volt tárgyalásra kitűzve, de akkor mert vádlott szabályszerűen megidézve nem volt, elhalasztott, — tegnap tárgyalattott az aradi sajtóbíróóság előtt. Kezdetben meglehetősen hidegen folyt le a tárgyalás, úgy, hogy az elnök és bírák egymás után öltöztették fel téli kabátjaikat; csak a tanukihallgatás alkalmával kezdett az érdekesség nőni. Különösen, mikor egyik tanu azt vallotta, hogy a gáji községi jegyző a tisztelendő urat (magánvádlt) a koresmában felpofozta. — és a legjobb bizonyítványt adták papjuknak, hogy csak a nyakukról lerázzák, általános derűtséget keletkezett úgy az esküdtek padjain, mint a hallgatóság körében.

Előre bocsátjuk még, hogy a „Srbsko” 1884. évi márczius 14-iki számában megjelent „Levelezés” című közleményben foglalt sértő kifejezésekért panaszolja Dimitrevics lelkész a szerkesztőt. E közleményben a tisztelendő ur kártyás, részeges, korhely, erkölestelen életűnek; az egyház pénztárát hűtlenül kezelőnek sat. van állítva.

Az ülés lefolyásáról a következő részleteket adhatjuk:

A bíróság ekként alakult meg. Elnök: dr. Fábrián László, bírák: Kugler István és Péczely Ferencz, jegyző: Simon Akos. Magánvádlo képviselőben Mázor János kubini ügyvéd jelent meg; védő Nachtnébel Odön aradi ügyvéd volt. Vádlott, ki sajtórésztéért most is a váci államfogház lakosa, egy hörtönör által szállított ide. A hallgatóság körében édes anyja is jelen volt, kinek könnyei bizonyára voltak némi befolyással az esküdtek szívére.

Az esküdtészek így alakult meg: Héger Ernő elnök, Boros József, Csontos Imre, dr. Rosenbergs Miksa, Tiszti Lajos, Zemplényi Sándor, Boros Vida, Barkó Ferencz, Marschall Lajos, Török Lajos, Réthy Victor és Weitner József. Pótagok: Ernyey Gyula és Reisinger Zsigmond. Megjegyezzük, hogy visszavetési jogával egyik fél sem élt. Hites tolmács: Pavlovics Szevizár.

Elnök kevéssel 9 óra után az ülést megnyitották nyilvánítván, a jegyző felolvassa a vádlevelet. Ez Nancsics Lázárt, mint szerkesztőt, a „Srbsko” 1884. évi márcz. 10-iki számában „Beküldetett” című közleményben foglaltakért a btkönyv 259. és 261. §-ai értelmében a becsületsértés és rágalmazás vétségében kéri bünsnek kimondani és büntettetni.

Ezután az iránt intéz kérdést az elnök vádlottnak, kíván-e előzetesen szólni, mire nem-mel felel. Azon kérdésre, hogy miféle iratokat kíván-e előzetesen bemutatni: magánvádlo három bizonyítványt, vádlott pedig a „Srbsko”-nak 1884. márczius hó 14-ike utáni legelső számában megjelent, a megtámadott lelkész védelmező ellennyilatkozatot és több gáji lakosnak lelkészük ellen a püspökhöz beadott panaszlevél hit. másolatát kéri felolvasatni. Ezek felolvasásával azt akarja bizonyítani, hogy az incriminált közleményben foglaltak ebből vétettek. Kéri továbbá felolvasatni az egy-

hazi felsőbbség által kiküldött bizottság jelentését, mely igazolja, hogy a kérdéses közleményben foglaltak mind való igazak, sőt nagyon is finom modorban vannak abban előadva a lelkész viselt dolgai.

A felek képviselőinek meghallgatása után a bíróság visszavonul e tárgyban határozatot hozni 10¹/₂ órákor kihirdeti az elnök a határozatot, mely szerint a kik. vizsgáló-bizottság jelentésének kivételével a többi okmányok felolvasása elrendeltetik. Ezen jelentés felolvasása egyelőre azért mellőztetik, mert ez már a bizonyítási eljárásához tartozik.

Tanukul idézve vannak: Stefan Tokim, Branko Tokim, Koszta Lera, Aron Sztoja és Aron Kreszul. A legelső kivételével a többiek mind megjelentek. Vádlott képviselője a meg nem jelent tanu helyett a sajtótörvény 56. §-a értelmében (Gabrilovics Kosztát kéri kihallgatni. Vádlott ügyvédnek a kérdéses jelentésre vonatkozó felvilágosítása után a bíróság a 263. §. alapján elrendelte a bizottsági jelentés felolvasását és az 56 §. alapján az új tanu kihallgatását is.

Hogy hosszadalmasakká ne váljunk, a kihallgatott tanuk vallomását röviden összegezzük. Aron Kreszul és Aron Sztoja gáji földmivelők bementek Verseczre az egyházi hatósághoz, panaszt tenni papjuk ellen; midőn ott ácsorogtak, találkoztak Branko Tokimmal (egyik tanu), kinek elbeszéltek, mi járatban vannak, és ennek vallomása szerint azt is előadták, hogy a „Zasztavá”-ban is szellőztetni fogják papjuk épületét tetteit. Branko erre ajánlotta nekik, hogy inkább a helyi lapot válaszzák e célra. Fel is keresték Nancsics szerkesztőt a vendéglőben, hol elpanaszolták neki bajukat, és ez ott mindjárt megírta a kérdésben levő „Correspondenziát”, fel is olvasta nekik és ők magukénak vallották azt, sőt a vendéglős és Branko vallomása szerint kijelentették, hogy a felelősséget is elvállalják érte.

A tanukihallgatás befejezése után felolvasatott az incriminált közlemény magyar fordítása.

Kiemeljük belőle:

Dimitrevics lelkész 1879. óta tüzzel, vassal pusztít Gája községében; a pénzt a mi az egyházi pénztárba befolyik, megissza és elkartyázza. Éjfélig dorbézol a koresmákban; egy alkalommal a községi jegyző jól elpáholta. Egy asszonyt kikergett a templomból. — Miután ő magyarnak vallotta magát, a czikk ezzel végződik: „Boldoguljanak vele a magyarok, boldoguljanak Angyeliés hívei.”

Felolvasatott ezután a bizonyítványok és az incriminált czikk czüfolata, mely ugyanazon lapban jelent meg.

A bizonyítási eljárás befejezése után fél 1 órákor 5 percznyi szünet volt.

Legérdekesebb része volt a tárgyalásnak ezután. Nevezetesen magánvádlo képviselője kérte a tárgyalást elhalasztatni, mert a vádlott által bemutatott iratokból arról győződött meg, hogy képviseltje ellen fegyelmi eljárás van e tárgyban folyamatban, ennek befejezése előtt pedig a büntető törvény 276. §. értelmében ez ügyben végtárgyalás nem tartható.

Kérte továbbá, elhalasztani azért, mert ő most ismét vádat emel Aron Kreszul és Aron Sztoja ellen is, kik ellen a vizsgálat alkalmával elejtette vádját és kéri ezek ellen a vizsgálatot megtartatni.

Mig e fölött a bíróság határozott a tárgyalóterem jogszközsége is élénk megbeszélés tárgyává tette az érdekes kérdést. Általában azt hitték, hogy el fog halasztatni a tárgyalás, mert a vádlott ügyvédnek sem volt ez ellen ellenvetése, csak az ezuttal okozott költségeket kérte vádló ellenében megállapítani.

A határozatot a legünnepélyesebb csendben hirdette ki az elnök 1 órákor. — Miután nincs igazolva, hogy a fegyelmi eljárás folyamatban van, a bíróság nem halasztja el a tárgyalást. Azon kérelem, hogy a vizsgálat kiterjesztessék Aron Sztoja és Aron Kreszul ellen, nem teljesítették, hanem magánvádlo a rendes peruttra utasították. Ez nem volt teljesíthető, azért, mert a vádat ellenükben elejtette és most, mint vádlottak, nem voltak megidézve.

Ezután Mázor magánvádlo röviden ismételve vádlevele kérelmi részét, megtette vádindítványát.

Nachtnébel védőügyvéd kéri a btkönyv 263. és a sajtótörvény 24. §. alapján felmenteni védenését, mert 3 tanu a torontali gájak kértek fel az illető czikk megírására, és mert különben is a vizsgálat nagyon is constatálta a megirt dolgok igazságát és megtörténtét, sőt annál többet is constatált.

Vádlott tört magyarsággal appellál az esküdtek igazságérzetére.

Elnök velősen összegezván a tárgyalás folytán

felmerültek, a következő hat kérdést teszi fel a esküdteknek:

1. Meg vannak-e győződve, hogy a „Srbsko“ 1884. évi 11-ik számában foglalt „Levelezés“ című közlemény a 258. §. szerint minősülő rágalmazást foglal magában igen vagy nem?
2. Foglaltatik-e benne becsületsértés?
3. Nancsics Lázár-e a szerzője?
4. O tette-e közzé a kérdéses közleményt?
5. Vétkes-e a rágalmazás vétségében?
6. Vétkes-e a becsületsértés vétségében vagy nem?

Két órákor hirdette ki az esküdtek elnöke a verdictet, mely ekként hangzott:

- Első kérdésre 9 igen, 3 nem.
Másodikra 12 igen.
Harmadikra 11 igen, 1 nem.
Negyedikre 1 igen, 11 nem.
Ötödikre 12 nem.
Hatodikra 12 nem.

Ezután vádlottat a bíróság is a vád és következményei alól felmentette és magánvádlót 63 frt ügyvédi és a váci államfőháza részére 31 frt 98 kr költségekben, 12 frt 50 kr. tolmácsdíj és 124 frt tanúdíj megfizetésében marasztalta. Magánvádló képviselője költségei saját fele ellenében 152 frt 91 krban állapították meg.

A tárgyalást, melynek délutáni 2 óra után lett vége, szép számu közönség hallgatta végig — éhes gyomorral.

C S A R N O K.

A lefőzött kertész.

Várady ur szerette a kedélyes társaságokat. A téli időnyben minden héten thea-estélyeket rendezett, melyekre legszemélyesebb ismerőseit hívta össze. Ily alkalmakkor rendszeren azzal töltötték az időt, hogy egyik-másiknak valami kalandot, vagy más érdekes történetet kellett elbeszélnie.

Ez által a társaság a hosszú téli estékre jó mulatságot biztosított magának, mert mindenki igyekezett minél több humorral és mentől nagyobb érdekességgel előadni történeteit. Senki sem vette lekiismeretbe vágó dolognak, ha története nem is egészen egyezett meg az igazsággal; a fődolog az volt, hogy a hallgatóság jól mulasson.

Az egyik utazásairól beszélt, a másik vadász-kalandokat emlegetett, a harmadik a fürdői életet rajzolta, a negyedik a falusi élet sok apró komikumát igyekezett felmutatni.

Volt szó szerint tájakról, elejtett fenevadokról, fürdői hódításokról és még sok más meg és meg nem történt, érdekes, humoros, csodálatos és hősies történetről.

A legérdekesebb történeteket azonban maga a házi gazda szolgáltatotta a társaságnak.

Ez estén is éppen rajta a sor, hallgassuk csak miről beszél.

— Hölgyeim és uraim, engedjék meg, hogy én a száraz krónika helyett csak egy kis epizódot mondjak el életemből, mely nem rég történt velem egyik falusi birtokomon és mely, lelkenie, jobban mulattatott, mint az utazások, vadászatok, eszemiszomok, kaczer nők a fürdőben, vagy a szamarordítások által megzavart falusi idyllek.

A társaság már jól ismerte a házigazda szellemes előadási modorát és kíváncsian lestek a szót ajkairól.

Mintán sokat utaztam össze-vissza, — kezdé a házigazda — a nyár végén falusi birtokomra vonultam, hogy ott maradjak késő őszig. Egy szép reggelen künn sétáltam a parkban, jókedvvel cigarettézva, midőn egyszerre élénk beszélgetést hallottam a bokrok mögül. Három cselédem között folyt a beszéd és úgy rémlett, mintha a feleségem és magam nevét emlegették volna. Megállottam, erőt vett rajtam a kíváncsiság, óvatosan bebújtam a bokrok közé és hallgatózni kezdtem.

A három beszélgetőben a kocsis, az inast és a kertészt ismertem fel.

A kocsis így vélekedett:

— Hejh, uram Isten, ha az a sok pénz az enyém lehetne, a mit urunk egy napon elkölthet, egész életemben nem kívánnék többet!

— Ferkó, az inasom, így szólt:

Ah, én sokkal inkább szeretnék egyszer urunk asztalánál ebédelni.

Antal a kertészem, nagyot sohajtva epedő hangon így beszélt:

— Mit ér mindez? Az én vágyam csak az lenne, hogy uram feleségét legalább csak egyszer megcsókolhatnám!

E szavak hallatára egy jó ötletem támadt, hirtelen előléptem és következőleg szóltam az elsapadt, megijedt szolgálkhoz:

— Véletlenül kihallgattam mind a hármatok legforróbb óhajait, nem akarom, hogy rajtam muljék annak beteljedése. Janesi, az én napi jövedelemem kerek 300 pengő, nesze fogd, itt van három darab ropogós szazas, legyen a tied. Te pedig Ferkó, csipd ki madad keményen, mert ma az én vendégem leszel, együtt fogunk ebédelni.

Janesi nem akarta elfogadni a pénzt, alig birtam nierőszakolni. Ferkó pirulva szabadkozott, hogy jó lesz neki a konyhában is az ebéd. Antal pedig kiverte a hideg, szinte vaczogott a foga a gondolat-tól, hogy hát ő vele mi lesz?

— Ami téged illet, — szólék hozzá fordulva — látom a kíváncságból, hogy jó izlésed és regényes hajlamaid vannak. Csak hogy a mit te kívánsz, az nem rajtam áll, hanem a feleségemen. Annyit azonban mondhatok, hogy ma este a feleségem itt fog sétálni a parkban. Most már hívősek az esték, nagy fehér sáljába lesz burkolva, azt hiszem riósmersz. A többi aztán a te dolgod. Én megengedem, hogy megcsókoldhasd, ha ugyan engedni fogja. De légy titoktartó, nehogy a feleséged megtudja, mert a kis menyecske, a mint tudom, szörnyen féltékeny s ha meg tudja kalandodat, tudom megezibálja a hajadat!

Antal azt sem tudta, mit mondjon, csak hebegett, de mivel ráparancsoltam, szentül megfogadta hogy úgy tesz, a mint óhajtom.

Janesi szíve fölött már ott duzzadt a három igaz szazas. Ő volt a legboldogabb. Midőn feltalaltak, erővel kellett Ferkót asztalhoz czipeltetnem, nem akart helyet foglalni addig, míg az nem mondtam, hogy oda köztöttem a székhöz ha le nem ül. Mondhatom nem emlékszem jobb izü étkezésre! Feleségemmel együtt annyit neveltünk a kétségbeesett inas magaviselésén.

És mi történt a kertészszel? — szakítá félbe az elbeszélőt egy kíváncsi szép asszony.

— Nagy Don Juan ön, kedves Várady! — fenyegetőztött ujjacskaival egy másik hölgy — bizonyosan még a szegény kertész oda kint várakozott hiába, maga az alatt megrigasztalta a szép kis kertésznet.

— Oh, hölgyeim ne gyantúsítsanak! kiki megkapta, a mit — megérdemelt. A fehér sálba burkolt hölgy megjelent, és a csók elesantant. Hanem azután egy jóval erősebb pofon is esantant a más feleségének csókjára áhítozó kertész — arcán.

— Hogyan? önt elragadta volna a harag? — kérdek többen.

— Dehoggy, szó sines róla! A pofont második, harmadik, majd fül- és hajzibálás követte, mert a megcsókolt, nő — feleségem sáljába burkolva — a kertészné volt, a ki a másnak szánt csókért féltékenységekben irgalmatlanul megtépázta, regényes hajlamu férjét. Én és feleségem a bokrok mögül néztük a kedélyes családi nyája-kodásokat és mondhatom, maig sem nevettem jobb izüt, mint akkor.

(K-s.)

KÖZGAZDASÁG.

Arad-csanádi vasut.

(Vége.)

Az igazgatóság jelentésének befejezése következő:

A két vasutnak egyesülése tehát úgy szerződészerűleg megállapított mint üzleti és pénzügyi érdekekből szükséges lévén, azon alap volt mindenek előtt meghatározandó, melyen a két társulat külön vagyonával az új társulat megalakításához járul. — Erre nézve azon mód, hogy a két társulatnak törzsrészeinek az új társulat hasonló névértékű törzsrészeivel különbség nélkül kicseréltesse nem volt alkalmazható, mert a mint a már előre becsátott vagyon mérlegekből látható, a két pálya törzsrészeinek értéke és adósságai között nem egyforma az arány, de nem egyforma az említett részvénytöke jövedelmezősége között sem. — Az egyesülésnél tehát ezen vagyon és jövedelmezőségi különbség tekintetbe veendő volt.

A jövedelmezőségre nézve a következő kerek számokban kitett tételek nyujtanak tájékozást.

- I. A z a r a d - k ö r ö s v ö l g y i v a s u t n á l .
- a) Kibocsátott törzsrészeinek . . . . . 1,100,000 frt.
- b) Adósságok . . . . . 360000 frt
- Kam. tozandó összesen . . . . . 1,460,000 frt.

II. A z a r a d - c s a n á d i v a s u t n á l .

- a) Kibocsátott törzsrészeinek . . . . . 1,700,000 frt.
- b) Adósságok . . . . . 1,500,000 frt.
- Kamatozandó összesen . . . . . 3,200,000 frt.

Ezen összegekkel szemben az 1884-diki utolsó teljes üzletév tiszta jövedelmei voltak:

1. A körösvölgyi vasutnál 136,920 frt 88 kr.
  2. Az arad-csanádi vasutnál 227,121 frt 20 kr.
- vagyis az érték jövedelmezőség a körösvölgyi vasutnál $9\frac{1}{2}\%$, az arad-csanádi vasutnál 7% .

Ezen kimutatáshoz megjegyezzük, hogy az 1884-ik üzletév bevételei hasonlóak az idei bevételekhez és hogy az előbbi évekhez képest is normalis bevételeknek tekinthetők. Továbbá még megjegyezzük, hogy az arad-cörösvölgyi vasutnál a pálya némely ideiglenesebb jellegű lakóépületeinek, a talpfák egy kis részének és két kilométer hosszúságú vágány vassínjeinek miutegy százhuszezer forintnyi érték kisebbségével szemben az arad-csanádi vasutnál a Maros-áthidalás ideiglenes jellegűnek nem hosszú idő múlva szükséges válható átalakítása mintegy 240 ezer forintnyi költséggel áll, mely körülmény tehát e két vasut érték jövedelmezőségének összehasonlításánál számításon kívül hagyható volt.

A két vasut ezen érték-jövedelmezősége kifejezése talál az üzleti világ felfogásában és eljárásában is, a mennyiben tudvalevőleg a helybeli forgalomban a körösvölgyi vasut törzsrészeinek most **100—105** frtjával képezik az adás-vétel tárgyát, míg a csanádi vasut törzsrészeinek, a mennyiben eddig piacra kerültek, **70—75** frtjával voltak csak eladhatók.

A két vasut érték-jövedelmezőségének ezen különbsége különben abban találja természetes magyarázatát, hogy az arad-cörösvölgyi vasut részvényesei 1877-től kezdve az üzleti tiszta jövedelmeket előbb egészben, később és évek hosszú során át azok nagy részét maguk közt ki nem osztották, hanem terhek törlesztésére és vasuti beruházásokra fordították, úgy, hogy 1884-dik év végével összesen már **609398** frtnyi összeg volt az, a mit ily módon vasut vállalatuk javára magaktól elvontak és megtakarítottak, holott az arad-csanádi vasut részvényesei 1884-dik év végéig e czímon még csak **316160** frt 73 krajczárt fordítottak terhek törlesztésére és hasznos beruházásokra.

Ezen feltevést kármentesnek kell fogna tekinteni, mert kellett volna az arad-csanádi vasut részvényesei hasonló névértékű új részvényekkel cseréltetnek ki, az arad-cörösvölgyi vasut törzsrészeinek megfelelő külön kárpótlás nyujtásak.

Ezen külön kárpótlás oly módon állapított meg, hogy a körösvölgyi vasut törzsrészeinek **360000** frt rebonificatióban részesülnek, de nem készpénzben, hanem csak törzsrészeinekben oly módon, hogy minden három darab körösvölgyi törzsrésze után négy darab hasonlóan **100** frtos névértékű új egyesült társulati törzsrésze fog kiszolgáltatni, míg az arad-csanádi vasut törzsrészeinekért a kicserélés egy-egy arányában történik.

E kiegyenlítés, mely — mint említve volt — nem készpénzbeni áldozatban, hanem tökefelemelésben áll, és e tökefelemelés mennyisége az egészben **596000** frt kibocsátott részvénytökével meginduló új társulat tökéjéhez képest csekélynek mondható. — annnyival inkább elfogadhatónak tartjuk, mert az arad-cörösvölgyi vasutnak 1885. évi jövedelméből is csak 5% osztalék adatik ki a törzsrészeineknek, a fennmaradó rész az egyesült társulat közös vagyona és tehermérlegből kitűnik — készpénzben, elértékesíthető anyagokban és követelésekben még több, mint **100,000** frttal rendelkezik, mely összeggel szintén az egyesült új társulat vagyonát szaporítja.

Ezen döntő viszonyok behatása alatt kellett tehát ügyeinket a pénzügyi intézetekkel tárgyalnunk és megállapodásokra jutnunk. E tárgyalásokra és megállapodásokra vonatkozólag van szerecsenk a következőket jelenteni:

Pénzügyeink rendezésével járó műveletek keresztülvitelével mindenek előtt Reitzes testvérek bankházának közbenjárását kívántuk igénybevenni, mint a mely bankház tudvalevőleg az arad-cörösvölgyi vasut törzsrészeinek nagy részét bírja és e pénzügyi műveletekben való közbenjárásra már régebbi idő óta magán uton több ízben ajánlatokat tett. Midőn azonban ezen bankház a két vasut ügyeinek rendezésével járó összes czimletek átvételére és azok kívánt elértékesítésére nézve tett ajánlatunkat azonnal el fogadni hajlandó nem volt. Neufeldt Károly bécsi bankár ural kezdünk tárgyalásokat, ki több mint egy évtizede mindig a legszorosabb pénzügyi összeköttetésben állott az arad-cörösvölgyi vasut társulattal és mindkét társultnak

SINGER.

A „NÁDOR-SZÁLLOÁVAL” SZEMBEN.

SINGER.

KARÁCSONYI és ÚEVI EMLÉKNEK.

A M E R I K A I

VARRÓGÉPEK

és

VASBUTOR

gyári raktára

1-6 52

SINGER L. S.

Aradi kereskedő 1856. óta.

Valódi amerikai HOWE, nevezetesen WHEELER & WILSON, SINGER, GROVER & BACKER és KÉZI varrógépek CSALÁDOK, nemkülönben SZABÓK és CZIPÉSZEK számára.

Részletfizetésre is.

A VARRÓGÉPEKHEZ szükséges kellékek.

Mindenmü varrógépek javítása is eszközöltetik. Azonkívül ajánlom dusan felszerelt vasbutor gyári raktáromat nagy választékban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szép és jutányos
ujjevi ajándékok
nagy választékú divat-, ruh-
szem. -szelvény s más kiltés-
leges cikkek
Hudetz Emil,
női- és férfi divat üzlete,
főter. 14. sz.

10-68

Az 1827. óta fennálló

Spitzer Jakab és fia cég

ARADON.

(Szabadságtér 2., saját ház)

ajánlja dusan felszerelt

posztó, szövet-, vászon-, szőnyeg-
és

pokróczzrak

legelősbőbb ára mellett.

30-3. 3.

9553. sz. Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetés.

Az Arad-Zámi uton szükségelt hidak s átvezetők építése s teknők kikövezése, továbbá kilometer oszlopok felállítása és korlátok elhelyezése iránti munkálatok 5723 frt 63 kr. — 314 frt 70 kr. 598 frt 20 kr és 3056 frt 36 kr. költségvetés mellett közmunka s közlekedési miniszter ur ő nagyméltóságának f. é. októberhó 3-án kelt 3251 sz. rendeletével engedélyeztetvén, ezen építkezéseknek árlejtés utjáni biztosítása, a megye törv. hatósági bizottságnak ez év decemberhó 17-én tartott közgyűlésének 790 számú határozatával elrendeltetett.

A fentiek alapján az árlejtési tárgyalás műtárgyakként külön 1886. év januárhó 14 ike délelőtt 10 órára tüzetik ki, és pedig Aradmegye alispáni irodájába.

Mely árlejtési tárgyalásra vállalkozni szándékozók 10% bánompénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy feltételek terv-és költségvetés addig is a helybeli m.kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg Arad, 1885. december 27.

39. 1-3

Ormos,
alispán.

Tanoncznak

felvétetik egy jó házból való fiu

„Széchenyi irodalmi intézet”
könyvnyomdájában

Aradon, főtér, Hermann-udvar I. em.

HINGLER JÁNOS

BUDAPEST és BÉCS legelő gyáraiban kiképzett kalapos,
kalapüzlete s kalapos műhelye

Deák Ferencz-utca 42. szám, takarékpénztári sarok épületben
van, hol nagyobb választéban tart saját készítményü

férfi és női nemezkalapokat,

melyek minden tekintetben jóval fölmutják a hasonló gyári gyártmányokat.

Kész áru mellett elvállal férfi, női és gyermek kalapot nemezéből úgy, tetszés szerinti átalakítására, festésre és tisztításra, cylindereket javításra, tisztításra és vasalásra a legjutányosabb ár és felelősség mellett.

Továbbá raktáron tart férfi és női nemez-papucsokat téli utazó botosokat és nemez bor és palinka szűrő töleséreket, melyek a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

37-6-8

Nevelőnők

kik Angol- és Franciaországban működtek, kitünő zongorajátósok és a nevelés befejezésére különösen alkalmasak, **nevelőnők** nyelvekben tökéletesek, zenében kitünők, kik fiatal gyermekek nevelésével előszeretettel foglalkoznak; **angol nők**, kik a francziát tökéletesen bírják, **franczia nők**, kik a zenében tökéletesek.

Német, franczia és angol bonnokat kitünő bizonyítványokkal és szerény igényekkel a legjobb tan- és nevelő erőket lelkiismeretesen ajánl

Reisner Mathild asszony
elhelyező intézete, Bécs, I. Goldschmidgasse 9.
Képviselve: Arad, kápolna-utca 4. sz.
18-8.9 I. emelet.

GAÁL R.

látserész

ARAD,

főter 19. sz. a. a tevényezéssel szemben.

UJÉVI

ajándéku ajánlja:

kitünő minőségű zinházi látcsöveit, a leg-tisztább és saját készítményü orrcsipeit, szemüvegeit, légszűrőit és minden az optikai szakba vágó tárgait.

Minden e szakba vágó javításokat, vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és a legjutányosabb árak mellett teljesít.

4-9.9

ujévi ajándéku!

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkekkal dušan eláttam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű és gyermekjáték üzletemet,
melyek mesés olesóság és finomságoknál fogva felülmúlhatatlanok.

Egy vég vászon 30 rőf 4.50, 5. 5.50, 6. 15 frtig. Különféle inom vászon rőfe, 12, 14, 16, 20, 25 kr. Oxford és zephir 18, 20, 22, 26, 30-ig. Cartonok 16, 18, 20, 25, 30. Kockázat és szines zövetek 20, 25, 30, 40, 50. Fekete ternő $\frac{1}{4}$, $\frac{7}{8}$, 6, 8, 9, 10, 1, 1.20. Törülközők 15, 18, 20, 25. Asztalkendők és pohár-törülők 20, 25, 30. Asztalterítők 40, 60, 1, 1.20, 1.50, 2. Dolgozó ingek 60, 80, 1. Finom chiffon-ingek 1, 1.20, 1.50, 1.50, 1.80, 2.40, Finom Oxford és Creton-ingek 1, 1.20, 1.50, 1.80. 2. Lábravalók 60, 70, 80, 1, 1.20. Női ingek 65, 8, 90, 1, 1.20, 1.50, 1.80. Éji corsetták 70, 80, 1, 1.20, 1.40, 1.60 2. Fehér és szines alsó szoknyák 80, 90, 1, 1.20, 2. Gyermek ingek, minden ártan és nagyságban. Méll-füzök 60, 65, 80, 2, 2.50, 3. Legujabb nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 1 frt. Esőernyők 90, 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3 frt. Trikkó nadrágok. Utazó bőröndök és táskák 85, 90, 1, 1.20, 1.50, 5 frt. Sétapálcák 10, 15, 20, 30, 40, 50. Dolgozó sapkák 25, 30, 40, 50. Kézi kosarak 25, 30, 40, 50, 60. 2. Harisnyák 10, 13, 18, 20, 25, 30, 40, 50. Nagy választéku gyermek- és női ruhák, gépész öltönyök, paplanok, csipkék, gallérok, szallagok, rüschek, organtin, chirtingek, gombok, zsinórok, halcsontok, pamutok, czérnák, fehér zsebkendők, keztyük, papucsok. Mindezenmü pénzes, dohány és szivartárczák, asztal és tollkészek, kanalak, fog, haj és ruhakéfék, illatszerek, albumok, varróeszközök, fésűk, tükrök, mell-tük, nadrágtartók, harisnyakötők, valódi selmeczi pipák, tajtékpipák, sivarshipkák, poharak és csemege-tányérok.

Ezeken kívül felhivom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 krajczáros

kiállítási bazaromra,

mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva.

Póstai megrendelések pontosan teljesítenek. Csomagolás ingyen.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem:

KILÉNYI ADOLF.

Arad, főter Arena-épület, a „kék golyó”-hoz

3-5-5

Fiume
1869:
40 arany
palyadij.

Szeged
1876:
érdemem.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

s művegyészeti laboratoriuma

ARAD, Szabadságtér 1-ső szám.

A következő czikkeket ajánlja:

Minden háznál nélkülözhetlen!!!

HASCHISCH-COLLODIUM

csalhatatlan szer a tyukszem, szemölcs és fájdalmas bőrvastagodás eltüntetésére.

A tyukszem ellen sok mindenféle szeret próbáltak már, melyek vagy haszontalanoknak, vagy erős étető szerek voltak, melyek gyakrakor nagyfoku bőrgyulladást és fájdalmakat okoztak, sőt még nagyobb bajokat is eredményeztek.

Mivel ritka az a városi lakos, a ki a többé-kevésbé egyenetlen kövezeten járva, tyukszemeket ne kapna, azt hiszem, mindenki örömmel üdvözölheti egy olyan ársátlan tyukszem-irtó szerrel, mely mindenki számára fájdalommentesen eltünteti a tyukszemeket 5-6 nap alatt.

Ilyen szer az általam feltalált

Haschisch-Collodium,

melyből az üveg dugaszra alkalmazott ecset segítségével 1-2 cseppet kell a tyukszemre vagy szemölcsre kenni, mely azon 1-2 perc múlva bőrré szárad. Ezen műveletet 5-6 napon keresztül esténként egyszer ismételjék s akkor meleg vízben a tyukszem vagy szemölcs néhány perczig áztatva, könnyen gyökerestől kivethető. A Haschisch-Collodium t. i. a bőrt áthatván, teljesen porhanyóvá tette úgy, hogy az ép bőrtől könnyen elváljék.

Ha a tyukszem igen vastag, ezen eljárás ismételni kell.

Mindenki, ki ezen szerrel a fentebbi módon megpróbálja, örömmel fogja beigazolni annak büvös hatását.

Felmerülhető értéktelen utánzásoktól az által velem a t. cz. közönséget megóvni, ha tudatom, hogy ezen szer csupán

Rozsnyay Mátyás,

gyógyszertárában kapható,

Aradon, szabadságtér 1. szám,

egy üveg 60 krajczárért és hogy minden üveg saját névalairásu signaturával van ellátva.

3-4

Brüssel 1876.
egészségügyi-
congressus
BRONC-EREM.

Páris 1878:
világtárlat
Bronc-erem.

TONES FERENCZ és EDE

gyógy- és fűszer-

árú kereskedése

a

a

'fekete macskához'

'fekete macskához'

Aradon,

főtér

'Hermann-udvar.'

'Hermann-udvar.'

Ajánlják bel- és külföldi különlegességeiket, u. m.

Liebig-féle huskivonatot,

Kessl-féle gyermektáplisztet,

Hollandi olajmentes cacaoport,

HOFF-féle maláta-készítményeket u. m. : maláta sör, maláta kivonat,

maláta csokoládé és maláta cukorkákat.

Csuka-máj olaj eredeti üvegekben Sósorszesz Moll, Bárvárt és Brázaytól.

POPP-féle Anatherin szájviz és fogpaszta,

Carlsbadi buzgársó (Sprudelsalz), 27-1-10

Franzensbadi vaslápsó és valódi tengeri só fürdők használatára.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Azelőtt Wolloner

most

CSEH KATALIN

keztyügyáros és sérvkötésznő

Aradon, főtér, 19-ik szám alatt

(kir. törvényszékkel szemben)

Ajánlja

a karácsonyi és új évi ünnepek alkalmával

dús választéku raktárát.

Nagy választékban kaphatók

keztyük és sérvkötők,

örögyterítők, harisnyakötők,

mindennemű

E SZAKMÁBA VÁGÓ TÁRGYAK.

Továbbá nadrágtartó, zergebőr-vánkosok

és bádogzuhanyok.

Megrendelések készségeesen és jutányosan

eszközöltetnek. 6-2-9

GÁLR.

látcsövész

ARAD,

főtér 19. sz. a. a törvényszékkel szemben.

Karácsonyi és ujévi
ajándéku ajánlja:

kitűnő minőségű színházi látcsöveit, a leg-
tisztább és saját készítményű orrcsípítőit,
szemüvegeit, légszűrőket és minden az op-
tikai szakba vágó tárgyat.

Minden e szakba vágó javításokat, vidéki
megrendeléseket gyorsan, pontosan és a legju-
tányosabb árak mellett teljesít.

4-2-9

SCHIFFRER ALAJOS

ARAD, főtér 20. sz. alatt,

Építő és díszmű bádogos.

Ajánlom a nagyérdemű közön-
ségnek a

karácsonyi

és

ÚJ-ÉVI ÜNNEPEK

alkalmával bádogos munkáimból
dusan felszerelt raktáromat.

Készletben tartok legszebb, és
legcélsebb

asztali- fal- és függő-

LÁMPÁKAT,

drót madárkalitkákat és min-
den e szakba vágó cikket me-
lyeket a legolcsóbb árak mellett
árusítok

Készítek

VILLANY SZOBA-SÖRGÖNYÖKET.

és

HÁZI ÉS SZOBA ŐRSZÉKEKET.

Elvállalok egész

fürdő berendezéseket.

Elvállalok minden
bádogos
szakba vágó munkáknak
elkészítését a legolcsóbb
árak mellett.

Házaknak bádoggali fedését gyorsan
és olcsón készítem.

13-2-10

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tételik, hogy
(Aradmegye) Buttyin községi

országos

téli vására

f. hó 28-án fog megtartatni.

Buttyin, 1885. decz. 18.

86-1-3

Az előljáróság.

Aradon, főtér, Arenaépület

Öz. BENCZE JÓZSEFNÉ

(Arad, főtér Arénaépület.)

Karácsonyi és ujévi
meglepetésekül

ajánlja a t. cz. helybeli és vidéki kö-
zönségnek nagy választéku tárgyait u. m.
függő és asztali lámpásokat a leg-
szebb és legfinomabb kiállításban, nagy-
választéku és csinnal kiállított madár
kalitjait, kávéfőzőedényeit, és miu-
den a bádogos szakba vágó tárgyait a
legjutányosabb árak mellett.

22-2-3

Aradon, főtér, Arenaépület

Aradon főtér, Arenaépület

Aradon, főtér, Arénaépület